

China. Er kwam daar een geheime organisatie tot stand, bestaande uit Franse officieren en ontwikkelde, pro-Franse Vietnamezen, die er zich op voorbereidde om na Japans nederlaag het gezag in Indo-China in handen te nemen.

Vooraf in de noordelijke helft van het land was toen al enkele jaren lang de door de in Moskou opgeleide communistische voorman Ho Tsji Minh geleide Liga voor de Onafhankelijkheid van Vietnam, de *Vietminh*, actief. Zij was voortgekomen uit de communistische partij die na een in '31 mislukte opstand door het Franse koloniale gezag was verboden maar haar bestaan ondergronds had kunnen voortzetten. De Japanners stimuleerden de *Vietminh* in '41 tot nieuwe anti-Franse activiteiten maar wijzigden hun koers, toen bleek dat zij vooral in het noorden hetzelfde ging doen wat de Chinese communisten in China deden: gebieden vormen waarin zij met steun van de boerenbevolking zelf het gezag uitoefende. De *Vietminh* richtte guerrilla-groepen op die tegen de Japanners ageerden; hetzelfde deden, van China uit, Amerikaanse geheime diensten. Constaterend dat het Franse bestuur steeds minder deed om al die onrust te beteugelen en gedreven door de behoefte om het hoofdkwartier van veldmaarschalk Teraoetsji, dat zich sinds november '44 bij Saigon bevond, zo goed mogelijk te beveiligen, grepen de Japanners begin maart '45 in: zij zetten het Franse bestuur af, gingen tot de internering van de meeste Fransen over (hetgeen het einde betekende van de van Calcutta uit opgerichte geheime organisatie) en namen het bestuur zelf in handen. Dat alles hinderde de guerrillagroepen in het noorden niet in het minst – de *Vietminh* vond eerder baat bij het wegvallen van het Franse bestuursapparaat. Toen Japan capituleerde, oefende zij in een groot deel van het noorden van Vietnam het feitelijk gezag uit.

Inmiddels was, zoals eerder vermeld, bepaald dat de noordelijke helft van Indo-China onder Chinees, de zuidelijke helft onder Brits militair bestuur zou komen, maar noch de Chinezen, noch de Britten hadden strijdkrachten ter plaatse en van die situatie maakte Ho Tsji Minh gebruik: op 18 augustus vormde hij in Hanoi, in het noorden, een nieuw bewind, een week later nam dat bewind ook in Saigon, in het zuiden, de macht over en nadat vervolgens de door de Fransen en de Japanners gehandhaafde maar machteloze keizer van Annam had geabdiceerd, volgde op 2 september de oprichting van een nieuwe, zich onafhankelijk noemende staat: de Democratische Republiek Vietnam.

Veel weerstandskracht had die staat aanvankelijk niet. Midden september kon Mountbatten zonder moeite enkele bataljons Brits-Indische